

Vraag 5:

Wat voor opvoeding kregen de pupillen in het Vincentius-weeshuis?

Zoektips:

- Wat was het doel van de opvoeding?
- Wat voor soort mens moesten de pupillen worden?
- Hoe werden de kinderen behandeld?
- Hoeveel vrijheid hadden de pupillen om zelf te doen wat ze willen?
- Konden de pupillen zelf kiezen in welke religie ze geloofden?
- Was de opvoeding anders dan kinderen die bij hun moeder of oma (baboe) opgroeide?
- Hadden de pupillen privacy?

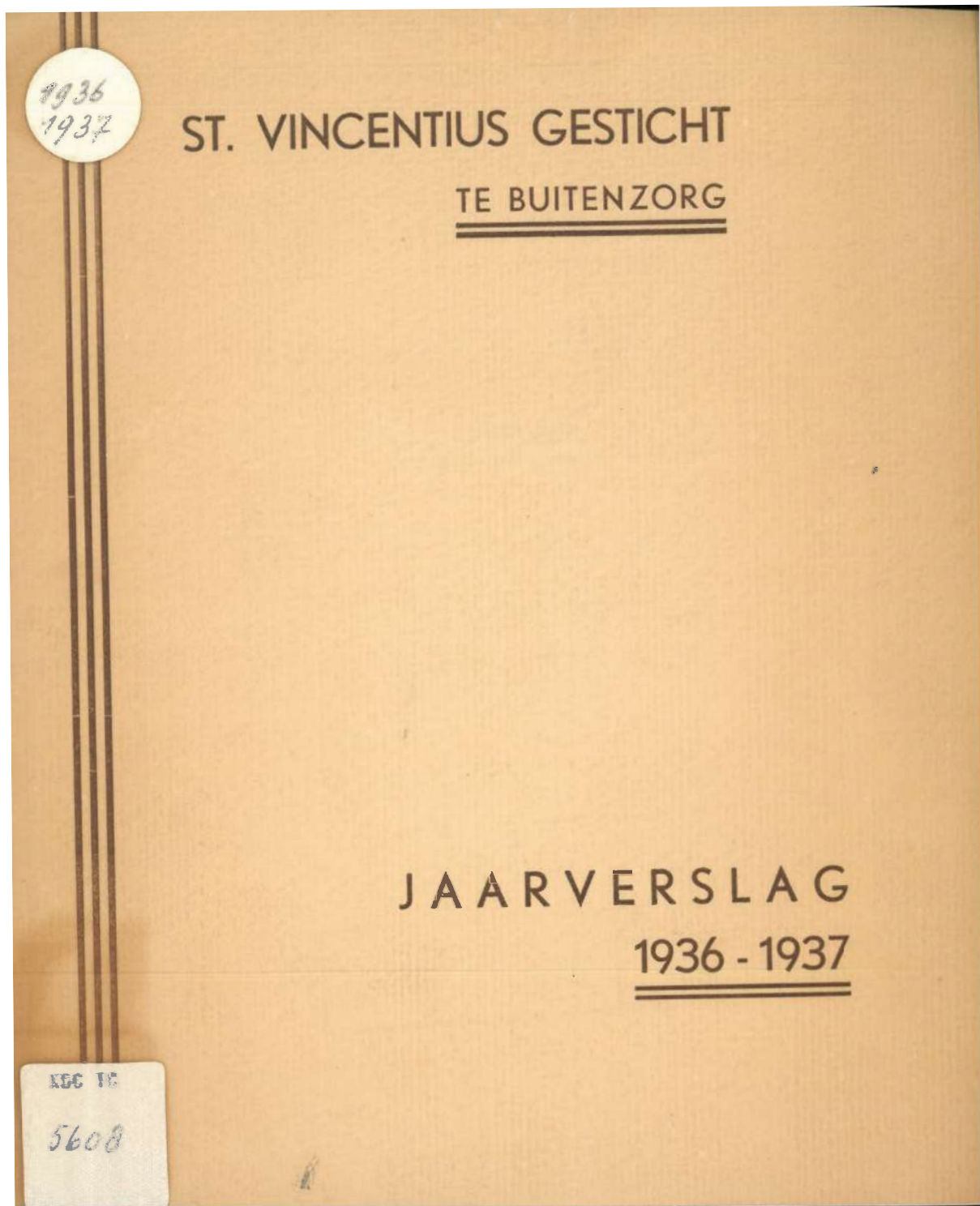

Archiefmap 5

Bron: Opvoeding, uit *St. Vincentius gesticht jaarverslag 1936-1937*.

(Een jaarverslag is een overzicht van hoe een jaar is verlopen. Zo'n verslag wordt elk jaar gemaakt).

Collectie: Katholiek Documentatie Centrum.

Van harte wens ik U en het gesticht geluk met de komende feestdag.

Moge Gods zegen op Uw arbeid rusten!

Hoogachtend
Uw dw.
w. g. ENTHOVEN

Het schrijven van de Apostolisch Vicaris alsmede van het Hoofd van Opvoedingswezen werd in het gedenkboek afgedrukt.

Bestuur der stichting.

In Januari 1937 was de samenstelling van de raad van beheer van Buitenzorgs-Vincentius-stichting als volgt.

Pastoor Jos. Hoeberechts	voorzitter	sinds 1930
Br. Ov. J. J. Bleeker	secr. penningm.	" 1934
W. Burer	lid	" 1908
Pastoor J. de Lang	lid	" 1928

Door het repatriëren van Pastoor de Lang in Februari 1937 werd in zijn plaats als Lid benoemd Pastoor C. Verhaar.

Door het vertrek van de Paters Jezuïeten uit Buitenzorg, werd in December inplaats van Pastoor Jos. Hoeberechts als voorzitter benoemd Pastoor Th. Leenders en inplaats van Pastoor Verhaar, Pastoor van den Bergh, zodat ult. 1937 de Raad van Beheer bestaat uit de volgende personen:

Pastoor Th. Leenders	voorzitter	sinds 1937
Br. Ov. J. J. Bleeker	secr. penningm.	" 1934
W. Burer	lid	" 1908
Pastoor van den Bergh	lid	" 1937

Personeel.

Het Bestuur van het gesticht en de leiding van het onderwijs is sedert 1926 opgedragen aan de Congregatie van de Broeders van O. L. Vrouw van Lourdes.

Het personeel heeft in het afgelopen jaar enkele wijzigingen ondergaan.

Vertrokken zijn:

Br. Rigobertus van der Ven, onderwijzer aan de school, werd benoemd tot hoofd van de H. C. School te Batavia. Hij werd vervangen door Br. Hermenigild Jaspers. Bij terugkeer uit verlof van Br. Odgerus Dekkers werd de heer F. W. van Rest die tijdelijk was aangesteld, ontslagen. Bij terugkeer van de Heer Chr. J. M. Westenbroek werd Br. Justinianus de Kort benoemd als onderwijzer te Soengeilliat (Banka) Br. Laurentius Hasselbach werd benoemd voor de Landbouwschool te Rawa Seneng en werd vervangen door Br. Modestus van de Moosdijk.

De personeel formatie is heden als volgt;

Br. Adolphe M. - Bleeker	Directeur	1933
Br. Sixtus M. - v.d. Hurk	Onder Directeur	1934
Br. Odgerus M. - Dekkers	Hoofd der School	1927
Br. Corsini M. - Anink	Opvoedkundige	1930
Br. Chromatius M. - Galjee	Opvoedkundige	1931
Br. Werenfried M. - Barning	Opvoedkundige	1934
Br. Willibrordus M. - Simons	Onderwijzer	1934
Br. Aurelius M. - van Dorp	Chef Kok	1935
Br. Ligerius M. - Bogmans	Ziekenverpleger	1935
Br. Winfridus M. - Dekkers	Onderwijzer	1936
Br. Veracundus M. - Clijsen	Onderwijzer	1936
Br. Wulfram M. - de Kort	Onderwijzer	1936
Br. Mattheus M. - Kessler	Typograaf	1936
Br. Hermenigild M. - Jaspers	Onderwijzer	1937
Br. Modestus M. - v.d. Moosdijk	Kleermaker	1937
Chr. J. M. Westenbroek	Onderwijzer	1930

Opvoeding.

DOEL Buitenzorgs Vincentius Gesticht stelt zich ten doel, wezen, halfwezen en minvermogene kinderen tot nuttige leden van kerk en maatschappij op te voeden. Ook kinderen wier opvoeding in de huiselijke omgeving gevaar loopt, vinden in het gesticht een tehuis. Bij het onderwijs en de opvoeding neemt de Godsdienst een voorname plaats in, wijl een Gods-

dienstige grondslag in de opleiding der kinderen de beste waarborg geeft voor hun toekomstig geestelijk en stoffelijk welzijn.

METHODE De wijze van opvoeding die toegepast wordt is die welke gebruikelijk is in de Congregatie en in de verschillende inrichtingen die door de broeders beheerd worden met de noodzakelijke aanpassing wat betreft landaard en gebruiken. Het personeel bestaat uit geschoolde krachten zodat ook rekening wordt gehouden met verschillende stromingen in de opvoeding en van deze, waar wenselijk of nuttig, gebruik wordt gemaakt om eigen systeem te vervolmaken.

De opvoeding is er op gericht de kinderen te brengen tot zelfopvoeding, de huiselijkheid en gezelligheid te bevorderen, ook in de aankleding der zalen, opdat als de jongen de leeftijd heeft bereikt om de maatschappij in te gaan hem niet een gestichtsstempel staat opgedrukt, hetgeen in zijn optreden steeds een belemmering zou zijn. De tucht bestaat niet uit politieel toezicht, maar door medeleven met de kinderen en door netheid en ordelievendheid in de hand te werken. Waakzaamheid is nauwgezet, doch hinderlijke waakzaamheid wordt vermeden, daar dit de oorzaak zou zijn van absolute onzelfstandigheid.

Onder de jongens bestaat ook een jeugdgroep „Maria Ridders” waarbij de jongens zich uit vrije beweging kunnen aansluiten. Deze groep beoogt de jongens meer energie bij te brengen. Ze hebben eigen costuum en eigen vaan, ze organiseren club- en propaganda avonden en hebben tevens een toneelclub.

Verdeling.

Ter bereiking van goede resultaten en om ieder kind te kunnen geven wat nodig is worden de pupillen in 5 afdelingen verdeeld, volgens leeftijd en ontwikkeling.

Afdeling kleine jongens van 5 - 8 jaar

Afdeling grote schooljongens van 8 - 12 jaar

Afdeling middelbare jongens van 12 jaar tot eind E. L. S.

Afdeling grote jongens Mulo- en Ambachtschool

Afdeling middelbare school

Onderwijs.

De pupillen van drie afdelingen volgen het onderwijs in de Broederschool welke annex is aan het Gesticht. Dit onderwijs werd gegeven door zes Broeders en een leek-onderwijzer. Het onderwijzend personeel heeft enige mutaties ondergaan (zie personeel formatie). De school wordt ook bezocht door veel externe leerlingen en is overvol wat tengevolge heeft dat met ingang van 1938 een parallelklas moet gevormd worden waartoe door het Dep. van O. en E. bereids toestemming werd verleend.

Het personeel in de school is samengesteld als volgt:

	Aantal leerlingen	
	Internen	Externen
7 Br. Odgerus M.- Dekkers Hoofd der school	24	16
6 Br. Hermenigild M.- Jaspers	21	22
5 Ch. J. M. Westenbroek	22	17
4 Br. Winfried M.- Dekkers	27	25
3 Br. Wulfram M.- de Kort	22	32
2 Br. Willibrordus M.- Simons	15	20
1 Br. Veracundus M.- Clijsen	18	27
Totaal	149	159

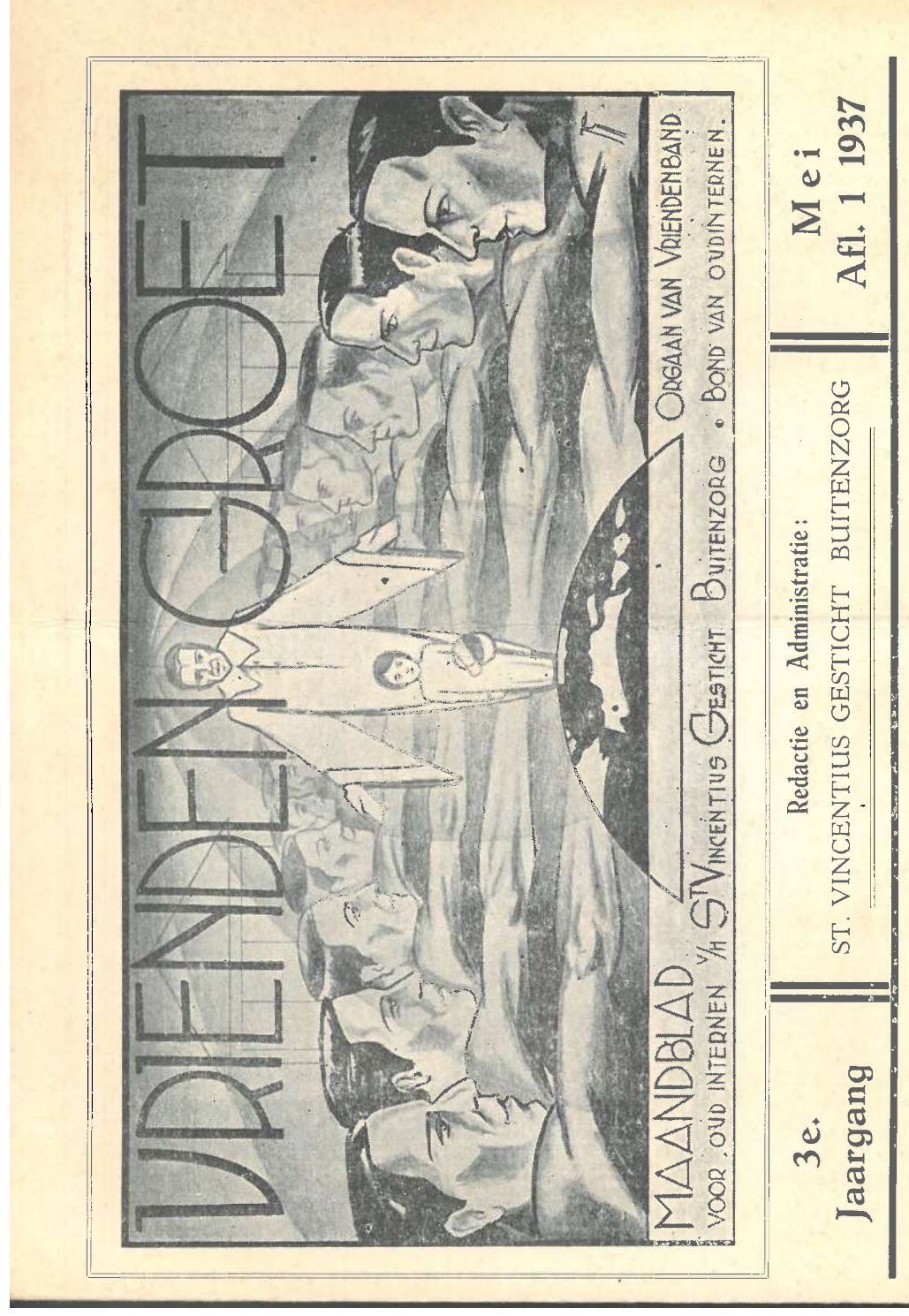
De lesuren zijn van 7.30 - 1 u. met twee speeltijden van een half uur. De eerste klas van 7.30 - 11.15 u., met een speeltijd van een half uur. In de namiddag is het van 2 - 3 u. studie voor alle klassen en s'avonds van 7 - 8 uur studie of avondles voor de hoogste klassen. De leervakken zijn die van de Europees Lagere School en voor de hogere klassen Engels.

Afdeling grote Jongens.

De afdeling grote jongens bestaat uit;

22 jongens op de Muloschool

14 jongens op de Ambachtschool

DANKBAARHEID

Dankbaar toch willen wij zijn, op de allereerste plaats aan den Gever van alle goeds, die ook de beschermmer is van het Vincentiusgesticht te Buitenzorg.

Dankbaar voor den vijftigjarigen arbeid van Leden en Bestuur, die het daarheen hebben gebracht, dat honderden onzer Katholieke jongens een nuttig lid zijn geworden van de Indische maatschappij.

lieke mannen aan de Indische maatschappij geleverd; honderden en duizenden hoopt het nog te leveren. Mannen, krachtiger in geloofsovertuiging; mannen, met een groter dosis zelfbewustzijn; mannen met de grote deugden van kameraadschap en trouw aan de Christelijke beginselen, zullen straks het huis van den misdeelden jongen verlaten, om in aanhankelijkheid en innige dankbaarheid

MGR. M. D. J. CLAESSENS

STICHTER VAN HET
VINCENTIUS GESTICHT

Dankbaar voor den stoeren en liefdevollen arbeid van de Eerwaarde Broeders van de Congregatie van O.L.Vrouw van Lourdes, wier geestelijke leiding zo moeilijk gemist kan worden, voor de opvoeding, en in het bijzonder de Katholieke opvoeding, van onze mannelijke jeugd.

Wat in dezen langen tijd van 50 jaren in Buitenzorgs' Vincentius is gepresteerd, zal reeds het bewijs leveren, dat Indië en Katholiek Indië vooral, dit tehuis voor het Indische kind niet meer kan missen.

Honderden en nog eens honderden heeft het Vincentiusgesticht aan kloeke en katho-

dit huis, hun thuis niet meer te vergeten.

Ach, als men om zich heen kijkt, dan ziet men zoveel leed. En men vraagt zich dikwijls met bezorgdheid af, of al dit leed wel gelenigd kan worden. Hoeveel jongens en meisjes lopen hier niet rond, zonder de kennis van God, zonder behoorlijke kleding en voeding.

Hier in Vincentius vindt men de liefderijke hand, om dezen kinderen te geven wat hun als kind toekomt. Hier wordt hun op de allereerste plaats gewezen op den weg, welke alle mensen moeten bewandelen, n.l. den weg naar God, naar den Schepper,

naar den Barmhartige. Hier wordt hun geest gescherpt, de grove kantjes van hun wil fijntjes afgevijld. Hier brengt de devotie tot de Lieve Vrouwe de kinderen tot een groter liefde voor God en den evenmens. Hier wordt hun wil in het goede gestaald. Men leert zindelijkheid, netheid, orde en gehoorzaamheid. Liefhebbers van muziek wordt den troost van het lied ingeprint. Hier.....wordt het kind, het Katholiek kind gevormd tot een Katholiek met 100% „census Catholicus”. Hier vormt het kind zich tot man, om straks een voorbeeld te zijn in staat en huisgezin.

En is het hierom nog nodig te zeggen, dat met mij, alle ouders, wier kinderen in dit huis worden opgevoed, met de leden van het Bestuur van de Vincentius Stichting en de eerwaarde Broeders meejuichen, meejubelen op dezen groten dag?

Indië heeft behoefte aan dergelijke tehuizen!

Katholiek Indië heeft grote behoefte aan Internaten voor onze Katholieke jongelieden en vooral mannelijke jongelieden, waar zij onder de kundige leiding van Broeders en Geestelijken worden opgeleid tot bruikbare,

werkende krachten van de Katholieke actie.

Men zegt wel eens, dat de Katholieke Indische Nederlander niet genoeg Katholieke overtuiging bezit, maar dit is zeker voor een groot deel te wijten, aan het gebrek van Katholieke jongensinternaten.

Moge de tijd daar zijn, dat de Katholieke bibit in de thans bestaande internaten (en ik reken het Vincentius Gesticht te Buitenzorg thans tot deze inrichtingen vanwege de opvoeding, welke aldaar gegeven wordt) moge opgroeien en bloeien, opdat de vrucht van het werk onzer Geestelijkheid rijkelijk geplukt moge worden in de verschillende delen van de Katholieke actie in Nederlands Indië.

St. Vincentius, Buitenzorg viert zijn 50 jarig feest; moge het haar gegeven zijn nog lange jaren onder Gods zegen een bron te zijn van Katholieke kracht, Katholiek geloof en Katholieke durf.

Bescheiden waag ik hierbij te voegen: moge zij ook straks zijn een bron, een begin voor de vorming van vele Indische geestelijken.

Ad multos annos.

G. P. Jansen.

Archiefmap 5

Bron: Contract met de Broeders van Dongen / Uiteenzetting van toestanden en feiten, van voorstellen en plannen. Zie punt De opvoeding en het onderwijs der kinderen, (Archief Aartsbisdom Jakarta 316; 1925), inv. nr. 316.
Collectie: Katholiek Documentatie Centrum, Aartsbisdoms archief Batavia/Jakarta.

C O N T R A C T

ONDER VOORWAARDEN

- dat deze ondersteuning uit de liefdadige bijdragen zullen ophouden, wanneer uit de schoolsubsidien den Eerw. Broeders voldoende middelen zullen toevloeien voor het onderhoud van alle in het Gesticht aanwezige Eerw. Broeders
Gerekend F.100.- (honderd gulden) per Eerw. Broeder en per maand.
Voor den Eerw. Broeder Overste F.200.- (twee honderd gulden) per maand
- 3) Zich te zullen beijveren om door alle ten dienste staande middelen van de openbare liefdadigheid de gelden te bekomen, die de Eerw. Broeders behoeven tot onderhoud van het Gesticht en de daarin verpleegden.
 - 4) Naar best vermogen ten alle tijden en in alle opzichten de Eerw. Broeders in hunnen arbeid te zullen steunen.
 - 5) Zich bij meeningsverschil aan de uitspraak van den Kerkvoogd, waaronder Buitenzorg ressorteert, te zullen onderwerpen

4.

Rechten van genoemd Hulpfonds

uit kracht harer Statuten, dezer verbintenis of uit andere hoofde

- a) De Vereeniging « Hulpfonds van den H. Vincentius a Paulo te Buitenzorg » eigenares van het St. Vincentius-Gesticht, rechtspersoon zijnde, kan alleen in rechten optreden voor de belangen van haar eigendom, en is alleen aansprakelijk voor de handelingen overeenkomstig hare Statuten en de besluiten van haar Bestuur gesteld.
- b) Eigenares zijnde van het St. Vincentius-Gesticht is noodzakelijk bij haar de opperste leiding van het Gesticht, zoowel wat betreft de huishouding, de zorg der gebouwen, als het beheer der geldmiddelen.
- c) Het Bestuur van genoemd « Hulpfonds » volgens het Burgerlijk Wetboek N° 365 VOOGD zijnde van de in het Gesticht verpleegde kinderen, kan verwijdering, om welke reden dan ook, niet plaats hebben zonder overleg van het dagelijksch Bestuur der Vereeniging.
- d) VOOGD zijnde is ook noodzakelijk bij haar de opperste leiding in zake opvoeding en onderwijs, en kan bijgevolg zonder de goedkeuring van het Dagelijksch Bestuur in leerplannen en huiselijke reglementen geen vaste verandering worden gebracht.
- e) Uit kracht dezer verbintenis bezit het Bestuur der Vereeniging:
 - 1) het recht om toe te zien of het Personeel door de Congregatie met de werkzaamheden in het Gesticht belast, geschikt is voor zijn taak en zoo noodig te vorderen, dat hierin voorzien wordt.
 - 2) het recht om aan te dringen op de meest innige samenwerking met de Vereeniging in de beoefening der Christelijke Liefdadigheid.
 - 3) het recht om meeningsverschillen met het Bestuur der Congregatie ter beslechting voor te leggen aan den Kerkvoogd, waaronder Buitenzorg behoort.

5.

Verbintenis van het Bestuur der Congregatie anderzijds

Het Bestuur der Congregatie, verlangend het Bestuur der Vereeniging in de beoefening der Christelijke Liefdadigheid bij te staan, verbindt zich het Bestuur van het door de Vereeniging « Hulpfonds van den H. Vincentius a Paulo te Buitenzorg » onderhouden St. Vincentius-Gesticht over te nemen d.w.z. op zich te nemen onder de opperste leiding der genoemde Vereeniging.

- a) De leiding der geheele huishouding, bewassing, aanmaak en herstel der kleeren der kinderen.
 - b) De zorg der gebouwen en van den inventaris
 - c) Het beheer der maandelijksche gelden van het Gesticht en administratie van het Gesticht.
- als bene zij de maandelijksche gelden*

C O N T R A C T

- d) De opvoeding en het onderwijs der kinderen.

6.

Verplichtingen, die deze verbintenis aan de Congregatie oplegt.
Het Bestuur der Congregatie verbindt zich:

- a) Om voor de door haar aanvaarde taak omschreven in het huishoudelijk reglement van het Gesticht allezins geschikt Personeel aan te stellen n.l. Eerw. Broeders harer Congregatie, die lichaaamlijk en Geestelijk elk voor den hem toevertrouwen arbeid berekend is. Alleen bij het onderwijs kunnen leeken-onderwijzers de Eerw. Broeders TIJDELIJK vervangen.
- b) Om, gedachtig dat het Gesticht onderhouden wordt uit bijdragen der Liefdadigheid en Gouvernementsondersteuning, op bijzondere wijze te zorgen, dat een ieder in het hem door den Overste ongedragen deel der werkzaamheden met de meest mogelijke zorg de gepaste netheid, zindelijkheid en zuinigheid betrachten, en deze doet betrachten zoowel door het ondergeschikt leeken-personeel, als door de leerlingen.
- c) Om, gedachtig dat het doel der Vereeniging is, de in het Gesticht verpleegde kinderen op te voeden tot ware Katholieken, te zorgen, dat de met de Surveillance belaste Eerw. Broeders alle daartoe gevorderde eigenschappen bezitten, en dat door den Eerw. Overste zorgvuldig zal worden gewaakt, dat alle middelen tot dat doel, onder goedkeuring van het Bestuur zelve of door het nagelijksch Bestuur vastgesteld, met den grootsten zielenijver worden aangewend.
- d) Om niet meer Eerw. Broeders voor vast in het Gesticht huisvesting te geven als het bij Contract of nader besluit toegestaan aantal, tenzij met goedkeuring van het Bestuur der Vereeniging, en mits per persoon en per vollen dag F.O.50 aan het Gesticht wordt te goed gedaan.
- e) Om geen zwakke, zieke, gebrekkige of door ouderdom niet meer tot werken in staat zijnde Eerw. Broeders uit ANDERE HUIZEN in het den Eerw. Broeders toegewezen deel van het Gesticht te Buitenzorg op te nemen, tenzij naar het oordeel van het Bestuur der Vereeniging voldoende plaats beschikbaar is, om dit tijdelijk of voor vast toe te staan, en mits voor huisvesting per persoon en per vollen dag F.O.50 aan het Gesticht te goed wordt gedaan. De kosten van onderhoud dezer Broeders worden door den Overste natuurlijk verstrekt door het huis waarvan zij afkomstig zijn.
- f) Om zich bij meningsverschil aan de uitspraak der Kerkelijke Overheid te zullen onderwerpen.

7.

Rechten van Genoemde Congregatie

uit kracht harer Constitutien, Verbintenis of uit andere hoofden

- a) De Congregatie behoudt het onverminderd recht over de Eerw. Broeders volgens hare Constitutien, Regels en voorschriften, en bijgevolg hebben alleen de Overste het recht de werkzaamheden in het Gesticht voor elk der Eerw. Broeders te bepalen.
- b) Alle zaken der Eerw. Broeders en hunne werkzaamheden in het Gesticht betreffende moeten door het Dagelijksch Bestuur der Vereeniging met den Eerw. Broeder Overste zelve, en in geen enkel geval rechtstreeks met den Eerw. Broeder die de zaak aangaat, behandeld worden.
- c) De Eerw. Broeders hebben recht op hetgeen in Art.3 sub a.1 en 2 van dit Contract bepaald is, de zwakken, de zieken en de ouden van dagen die in het Gesticht werkzaam zijn tot op het tijdstip, dat zij daartoe niet meer in staat zijn, genieten F.70.- (zeventig gulden) per persoon en per maand.
- d) De Eerw. Broeder Overste heeft het recht het ondergeschikt leeken-personeel zonder nader overleg met het Bestuur te huren, en te ontslaan

CONTRACT

uitgezonderd die van Europeesche landaard, die na goedkeuring van het Dagelijksch Bestuur worden aangesteld en ontslagen.

- e) De Herw. Broeders Overste heeft het recht voor enkele gevallen tijdelijk uitzonderingen toe te staan op de Gestichtsreglementen en Verordeningen door het Bestuur goedgekeurd.
- f) De Congregatie behoudt het recht andere huizen op te richten, mits dit niet de belangen schaadt van het Gesticht of van de Vereeniging.
- g) De congregatie heeft het recht in geval van meeningsverschil met het Bestuur van de Vereeniging ter beslechting zich te wenden tot den Kerkvoogd, waaronder Buitenzorg ressorteert.

1. UITEENZETTING van toestanden en feiten, van voorstellen en plannen die het Bestuur van de Vereeniging "BATAVIA'S Vincentius-Gesticht te Kramat, Weltevreden, en het Bestuur van de Vereeniging "HULPFONDS" van den H.Vincentius a Paulo te Buitenzorg " er toe leiden om den Eerw.Broeders van O.L.Vrouw van Lourdes te Dongen, N.Brabant, Nederland te verzoeken zoo spoedig mogelijk de leiding van het Vincentius-Gesticht te Buitenzorg op zich te nemen, en later ook dat van Kramat Weltevreden.

1.

Rechtspersoonlijkheid der Vereenigingen

- a) De Vereeniging "Batavia's Vincentius-Gesticht werd als rechtspersoon erkend by besluit v.d. G.G. van Ned.Indie (Zie Javasche Courant 28 Sept. 1909 N2 77 bl. 1006)
- b) De Vereeniging "Hulpfonds v.d.H.Vincentius a Paule werd als rechtspersoon erkend by de Ordonantie van 2 Augustus 1888 (Stb.N2 131) en 24 September 1891 (Stb.N2 209)

2.

Het Bestuur der Vereenigingen

Rechten en Plichten van het Bestuur der Vereenigingen worden bepaald door de Statuten (Zie Bylagen)

3.

Voornaamste doel der Vereenigingen

Voornaamste doel der Vereenigingen is: Verlaten jongens, Weesjongens en jongens, van Ouders, die niet de noodige zorg kunnen besteden aan hunne kinderen, eene degelijke R.K. opvoeding te geven in de door hen onderhouden Gestichten. Te Kramat worden ongeveer 135, te Buitenzorg ongeveer 200 jongens verpleegd.

4.

Bestuur der Gestichten

Aan het hoofd der beide Gestichten staat een Pastoor door den Apost. Vicaris van Batavia daartoe aangewezen, als Directeur.

De werkzaamheden en bevoegdheden van den Directeur zijn gelijk aan die welke hieronder nader worden omschreven.

De Directeur te Kramat wordt bygestaan door een Binnen-Regent en een Surveillant, terwijl 2 Dames voor het huishouden zorgen.

De Directeur te Buitenzorg wordt terzijde gestaan door een Onder-Directeur, een Pastoor door den Apost. Vicaris daartoe aangesteld, een Eerw.Broeder Surveillant, 2 Leeken-Surveillanten, terwijl het huishouden door 3 Dames wordt verzorgd.

5.

Beweegredenen tot Nastreving van dit Doel

De beweegredenen waren by de oprichting en daarna geen andere als de zuivere beoefening der christelijke liefdadigheid tegenover een jeugd die voor God en de Kerk verloren zouden gaan, indien geen liefdehand werd toegestoken. Aan het Bestuur der Vereenigingen wordt voor verleende diensten geen vergoeding gedaan. Aan de Geestelijken, die het beheer der gestichten voeren wordt alleen het noodige voor onderhoud verstrekt.

De inkomsten van de Vereenigingen bestaan uit liefdadige bydragen. Het Hulpfonds van den H. Vincentius a Paulo te Buitenzorg bezit zelfs niets, wat op den naam van FONDS aanspraak kan maken. De Gestichten ontvangen aan RETRIBUTIE en SUBSIDIE-gelden van het Gouvernement voor de verpleging der knapen.

6.

Geschiktere en meer Medewerkers

De Besturen der beide Vereenigingen zien zich verplicht geschiktere en meer medewerkers te zoeken, daar meer dan ooit de Directeuren der Gestichten in geweten verklaren, dat hunne krachten ten eenemale te kort schieten om de knapen de opvoeding te geven, die voor hun lichamelijk en geestelijk welzijn onontbeerlijk is. Behalve toch de zorg der Gestichten drukt hen het steeds toenemende geestelijke dienstwerk. De leeken-helpers, meest oud-militairen, hoewel van goeden wille hebben uiteraard weinig begrip van ware Katholieke Opvoeding en juist op hen rust thans grootendeels de opvoeding. Ook Administratie en Huishouding vragen PERSONEEL, dat zich hieraan geheel kan wijden.

7.

Eigenschappen dier Medewerkers

De Medewerkers, die gezocht worden, moeten zich geheel aan het Gestichtswerk kunnen wijden, moeten bezielde zijn met denzelfden geest als de Besturen der Vereenigingen en de Geestelijken, Beheerders der Gestichten. Hij die op moet treden als Overste van een Gesticht, moet bekwaam zijn de Administratie te voeren en boek te houden. Hij zal die eigenschappen moeten bezitten, waardoor hij inderdaad een waar VADER voor Knapen kan zijn en tevens een voorzichtig Overste. In zijne werkzaamheden zal hij door een ander ter zijde moeten worden gestaan, een Onder-Overste.

Ook de Onder-Overste en de Surveillanten zullen mannen moeten zijn van vast karakter, uitmuntend in geduld, gewapend met een paar opmerkzame oogen, en in groote trekken althans met de regels der ware Opvoeding bekend zijn.

Van den kok en van hen, die met de zorg voor de LINNENKAMER en ZIEKEN ZAAL belast zijn, zal gevorderd worden: ervarenheid, een voortdurend waakzaam oog, gestadigen ijver, en liefde voor netheid, zindelijkheid en gepaste zuinigheid.

Iemand met kennis van muziek moet de leiding hebben by muziek en zang en zal, zoo mogelijk, bekwaam zijn om orgel te spelen.

Mannen dus, die, gedenkend, dat het hier de Christelijke Liefdadigheid geldt, tevreden zijn met het noodige voor hun onderhoud, m.a.w. GEESTELIJKE BROEDERS, Religieusen van beproefde deugd, mannen van gebed, elk berekend voor zijn grootsche taak.

8.

Nieuwe Medewerkers

Daar de Regeering toestaat aan onze Inrichtingen SCHOLEN met Lager Europeesch Onderwijs te verbinden, en het voor onze jongens ontegen-

ontegenzeggelijk het beste is, zoo OPVOEDING en ONDERWIJS in EEN hand is, zoo is het noodig om met de geschiktere ook nieuwe medewerkers te zoeken n.l. Geestelijke Schoolbroeders. Religieusen uitstekend in deugd en nederigheid, ware onderwijzers en ware opvoeders tevens.

9.

Onderwijs en Opvoeding

- a) Het Onderwijs wordt geregeld volgens de wettelijke voorschriften, overigens door het Bestuur der Vereeniging in onderling overleg met den Overste der Eerw. Broeders.
- b) Alle pogingen moeten worden aangewend om de knapen buiten de schooluren nuttig bezig te houden.
Wandelen wordt op bepaalde dagen toegestaan volgens het reglement. De speeluren zijn vastgesteld volgens het huisreglement. Of handarbeid onder de grooteren mogelijk is, ware te beproeven. Aan zang, muziek en gymnastie zal de noodige tijd gewijd worden. Op bepaalde tijden zullen de Catechismuslessen van buiten geleerd worden, en door een Eerw. Broeder de les overhoord worden. Ook voor dagelijksche Geestelijke lezing en lezing van N. en O. Testament zal zorg worden gedragen. Op bijzondere wijze zal er op gelet worden, dat de knapen goed Hollandsch spreken, en, zoo mogelijk ook buiten de schooluren tijd aan spreek-oefeningen en voorlezen worden besteed. Catechismusonderricht en instructies worden door den Rector van het Gesticht gegeven.
- c) De Surveillanten zullen ten alle tijde letten op de gesprekken en gedragingen der knapen onderling. De Onder-Overste en Surveillanten zullen trachten in onderling overleg door verstandige leiding de knapen tot het goede te leiden, en trachten hen daarin meer en meer te bevestigen door voortdurende opwekking tot gebed, en het gebruik der H. Sacramenten.
- d) Verwijdering der leerlingen om vergrijp tegen de zeden of verzet tegen de orde geschiedt door het Dagelijksch Bestuur, daar deze met de Voorzigtigheid der kinderen belast is. (B.W.N. 2 365)

10.

Vacantie

De vacaties worden geregeld volgens de wettelijke voorschriften. Als regel geldt, dat de knapen te huis de vacantien doorbrengen. Zij, die geen tehuis of geen gevoegelijk tehuis hebben, volgens het oordeel van den Directeur van het Gesticht in overleg met het Dagelijksch Bestuur der Vereeniging, brengen onder toezicht der Eerw. Broeders hunne Vacantie door op de Vacantie-Kolonie der Vereeniging of op eene daartoe beschikbaar gestelde of gehuurde gelegenheid.

11.

Onderhoud der Leerlingen

Alle uitgaven voor voeding, kleeding, en verpleging der leerlingen komen ten laste der Vereeniging.

De Administratie het Bestuur van het Gesticht en het beheer der maandelijksche gelden berust bij den Overste van het Gesticht, die in deze handelt in overleg met het Dagelijksch Bestuur.

Voor uitgaven de gewone maandelijksche te boven gaande zal hij de goedkeuring behoeven van het Dagelijksch Bestuur van de Vereeniging.

In het begin van elke maand zal hij de Penningmeester rekening en verantwoording geven van de maandelijksche uitgaven en de noodige gelden voor de uitgaven voor de volgende maand ontvangen.

12.

Onderhoud der Gebouwen en Inventaris

De gewone zorg voor het onderhoud der gebouwen en inventaris is by den Overste van het Gesticht. Voor uitgaven de gewone overtreffende behoefst hij de goedkeuring van het Dagelijksch Bestuur.

13.

Onderhoud der Eerw. Broeders

De Eerw. Broeders genieten vrije huisvesting, licht, en watervoorziening: ook de straatbelasting wordt door de Vereeniging betaald. Voor hun onderhoud zal door de Vereeniging aan den Overste maandelijks F.200.- (twee honderd gulden) en voor de overige Eerw. Broeders F.100.- (honderd gulden) per persoon en per maand aan den Eerw. Overste worden te goed gedaan, hieronder gerekend de zieken. Voor de ouden van dagen, die tot arbeiden niet meer geschikt zijn zal maandelijksch f.70.- (zeventig gulden) worden uitbetaald. Mochten de Gestichtsscholen door het Gouvernement worden opgericht dan zullen de betreffende subsidien voor de Onderwijzers aan de Congregatie komen.

Mocht de geheele som dier subsidien voldoende zijn én voor het onderhoud der Eerw. Broeders Onderwijzers, én voor de Eerw. Broeders belast met het beheer en de huishouding van het Gesticht, gerekend F.200.- (twee honderd gulden) voor den Overste, en voor de overige Eerw. Broeders F. 100.- (honderd gulden) per persoon en per maand, dan zullen de toelagen van de Vereeniging niet meer behoeven te worden uitgekeerd, daar anderszonder reden van de gelden der Vereeniging, bestemd voor liefdadigheid niet tot dit zouden worden gebezigd.

Overtreft de subsidie het totaal der benoodigde toelagen, gerekend F.200.- (twee honderd gulden) voor den Overste en F.100.- (honderd gulden) voor de overige Eerw. Broeders per persoon en per maand, zoo blijft het meerdere uiteraard aan de Congregatie.

Indien een Eerw. Broeder, die ten laste is of komt der Vereeniging slechts een gedeelte van de maand in het Gesticht verblijft, wordt voor elken vollen dag F.3.50 toelage aan den Eerw. Broeder Overste te goed gedaan.

Voor Eerw. Broeders boven het bij Contract bepaalde aantal, moet de Congregatie zelf zorg dragen, en voor huisvesting etc. aan het Gesticht voor elken vollen dag per persoon F.0.50 (vyftig cent) betalen, zoo zij langer dan veertien dagen in het Gesticht verblijven.

Voor rekening der Congregatie komen dus voeding, kleeding, bewassing, Persoonlijke en Inkomstenbelastingen, geneeskundige behandeling der Eerw. Broeders.

Voor de gelden benoodigd voor de reis van en naar Holland van hen, die geen aanspraak hebben op subsidie, zal de Congregatie zelf geleidelijk een fonds moeten stichten, daar de onkosten de Finantieele draagkracht der Vereeniging te boven gaat.

14.

Plan der Vereenigingen

Het verzoek te richten tot het Bestuur der Nederlandsche Provincie van de Eerw. Broeders van O.L.Vrouw van Lourdes te Dongen (N.Brabant Ned.) om in overeenstemming met het in de voorafgaande hoofdstukken bepaalde: en het Bestuur der beide Gestichten over te nemen, en het onderwijs te verzorgen der wellicht op te richten Gestichtsscholen. Bij overname worden dan door het Leekenpersoneel de Gestichten ont-ruimd.

Uitwerking van het plan der Vereenigingen

De Eerw. Broeders beginnen met het Bestuur van het Gesticht te Buitenzorg over te nemen. Voorloopig worden uitgezonden 4 Eerw. Broeders. Zonder nadere goedkeuring kan dit getal tot 8 (acht) worden uitgebreid. Voor de Aestichtsschool zal zoo spoedig mogelijk een Eerw. Broeder met Hoofdakte worden uitgezonden om als Hoofd dier school op te treden. Zoolang de Congregatie niet over voldoende eigen PERSONEEL mocht beschikken, kunnen de ontbrekende Krachten door LEEKEN worden aangevuld. Op gelijke wijze zal gehandeld worden te KRAMAT, zoodra de Congregatie over voldoende PERSONEEL voor de overname kan beschikken. Het nut van de overname der beide Gestichten door de Congregatie behoeft geen nadere toelichting.

Buitenzorg, 1 Juli 1907

L. S.

De Directeur van het Vincentius Gesticht, na ruim twintig jaren bekleed te hebben aan de opvoeding van Indische kinderen, op het punt van naar Europa te vertrekken, om in rust, kracht te zoeken voor nieuwen arbeid, wenschte, alvorens Indië te verlaten, een kort overzicht te geven van de door hem in het leven geroepen liefdadige stichting, die hij aan de welwillende belangstelling en bescherming van zijne medeburgers aanbeveelt.

Het in 1886 te Buitenzorg opgericht weeshuis voor Katholieke jongens, zeer bescheiden in het begin, was eene onderneming van veel durf, omdat er geen geld en weinig vooruitzichten waren, om de 6 jongens, waarmede het begon, te kunnen groot brengen; maar het groeide in de verdrukking. Nauwelijks was de eerste slaappleats voor de jongens ingericht, of tengevolge van kwaadaardige pokken moest alle beddegoed opgeruimd worden, en toen voor den tweeden maal de inrichting zoo goed en zoo kwaad als het kon, geïnstalleerd was, maakte een ontrouwe huisbewaarder van de afwezigheid van den pastoor gebruik, om het aanwezige meubilair als verhuisboedel op den trein te zetten en naar zijn eigen woning te brengen; de derde installatie hield het langer vol en moest reeds dienen voor 12 kinderen.

In 1887 vroegen wij voor onze liefdadige vereeniging, waaraan wij den naam gaven van „Hulpfonds van den H. Vincentius à Paulo”, rechtspersoonlijkheid.

Bij Besluit van 2 Augustus 1888 No. 4 werd zij erkend en hare statuten in Stbl. No. 131 opgenomen.

Het Vincentius Gesticht had intusschen veel veranderingen ondergaan; de jongens waren uit de pastorie verhuisd naar een eigen gebouw, dat gedeeltelijk van steen, gedeeltelijk van hout was opgetrokken uit giften bij de landheeren in de Preanger, Cheribon en Tegal ingezameld. 80 jongens vonden er in 1890 een onderkomen, maar hoe hen aan kost en kleeren te helpen? Dat was een groote zorg, want de hoop op bijdragen en giften werd niet altijd verwezenlijkt, en de huisvader van die 80 hongerige bengels heeft in die dagen proefondervindelijk de beteekenis van het woord „soesah” kunnen leeren. Hij wilde de jongens laten werken, maar zij bedierven meer aan werktuigen en grondstoffen, dan ze verdienden; de meeste knapen vonden het jammer voor hunne fijne vingertjes hamer of beitel te hanteeren. Hij heeft het ook al beproefd met een landje in de Preanger, maar al het geld daarin gestoken, was weggegooid, nooit heeft hij van de opbrengst een cent gezien; die hebben de jongens met de inlanders eerlijk samen gedeeld. Een schoenmakerij had meer kans van slagen, maar toen de zaak opnam, ging de baas schoenmaker om een futiele reden weg en liet hij ons zitten met een vracht leer en kostbare werktuigen; toch verloor hij den moed niet; met eene betere installatie der werkplaats wilde hij een soort van ambachtseureus beginnen, hij schafte zich de noodigste werktuigen aan voor timmeren en smeden, zette een zestal jongens aan het werk en vroeg een kleine subsidie om te kunnen volhouden; men kwam inspecteeren, vond den aanvang te gering en gaf nul op het rekest, de

ambachtscursus stierf aan de toring, maar van de zes leerlingen, door hem opgeleid, slaagden er vier, die thans niet alleen goed hun brood verdienen, maar ook zich een fatsoenlijke positie in de maatschappij hebben weten te verwerven.

In armoede, niet wetend hoe de eindjes aan elkaar te binden, zuinig en op de kleintjes lettend, maar altijd met nieuwe plannen van uitbreiding in het hoofd, gingen wij vooruit en daar de inrichting en hare resultaten bekend werden, begon men ons meer vertrouwen te schenken en kwamen nu en dan leerlingen uit de binnenlanden, voor wier opvoeding ouders of voogden een kleine bijdrage betaalden. Zelfs de Regeering begon te begrijpen dat de instelling van Buitenzorg voor iets goeds was en op onze herhaalde noodkreten, volgde eindelijk in 1893 eene subsidie van f 3000 's jaars; wij kregen voor ieder arm kind, (er waren er 100) f 2.50 in de maand.

Wij waren zeer dankbaar, gedachtig: beter een half ei dan een leege dop, maar onwillekeurig kwam ons in de gedachte, dat de Regeering van meening was, dat het Roomsche jaar zeer veel vastendagen telt.

Zoo werkten wij onder vele zorgen, telken jare het Gesticht uitbreidend en verbeterend, tot 1898, en op den dag, dat de volgens ons plan en overeenkomstig onze middelen en vooruitzichten ingerichte stichting gereed was en wij een huiselijk feest vierden, wegens de voltooiing, ontvingen wij een voorstel van de Regeering om met haar in onderhandeling te treden voor de opname van 75 R. K. militaire pupillen, jongens van 8 tot 12 jaar.

Wij namen dat voorstel aan en twee jaren later was op de plaats, waar het pas voltooide Vincentius Gesticht gestaan had, een nieuw gebouw verrezen, dat ruim 200 kinderen huisvesting kon verschaffen.

In 1900 kwamen de eerste militaire pupillen, eerst een enkele, toen een paar, later een half dozijn, maar langzaam aan werd onze inrichting meer bekend en sinds vier jaren, zijn de 75, voor militaire pupillen gereserveerde plaatsen, altijd bezet geweest. Wanneer de Regeering het aantal militaire pupillen voor ons gesticht op honderd had gesteld, zouden wij die ook gehad hebben, daar wij telkens kinderen moeten afwijzen, waaruit blijkt hoe onjuist de bewering is: dat ouders niet gediend zijn van weeshuizen, om er hunne kinderen als militair pupil te plaatsen.

Het is te betreuren, dat de militaire pupillen reeds op hun 12de jaar de gestichten moeten verlaten om naar Gombong over te gaan en juist in den leeftijd, dat de karaktervorming begint, aan onze leiding worden onttrokken. De Regeering heeft dit ingezien, want reeds van af 1902 is een voorstel in overweging, om de jongens tot hun 16de jaar in de gestichten te laten.

In het stamboek van het Vincentius Gesticht zijn we gekomen tot No. 660

Voor de groote vacantie waren er 186 jongens in de inrichting.

75 militaire pupillen

11 kostleerlingen

100 weezen of halve weezen.

Van de ruim 450 jongens, die bij ons sinds de oprichting werden opgevoed, zijn er velen die in Gouvernementsdienst of bij particulieren werkend, door de positie, die zij bekleeden, een eer zijn voor onze inrichting en voor ons en onze weldoeners een bewijs, dat onze moeite en hulp niet te vergeefs zijn geweest.

Jongens, die tot hun zestiende jaar onder onze leiding bleven, kwamen meestal in de maatschappij goed te recht, terwijl anderen die vóór dien leeftijd de inrichting verlieten en in de Indische kampongomgeving terugkeerden, dikwijls lichamelijk en zedelijk te gronde gingen. Het indische kind, dat eerder leert bevelen dan gehoorzamen, dat er aan gewoon is van maleische moeders of baboes in alles zijn zin te krijgen, moet een school van tucht doorloopen en begrijpen, dat er een wil is boven den zijnen; het moet leeren gehoorzamen, aan orde gewoon raken en inzien, dat men alleen door deugd en werken en aanhoudend werken vooruit kan komen. Ora et labora: Bid en werk is onze leus, die wij hebben getracht onze jongens in te prenten en daarom zijn velen flinke mannen geworden en hebben wij de overtuiging gekregen, dat men wel van Sinjo's iets maken kan.

Ik beveel het Vincentius Gesticht van Buitenzorg in de belangstelling van mijne medeburgers en afscheid nemend, van eene inrichting, die, dank de sympathie en den steun van velen, zich ontwikkeld heeft tot een instelling van algemeen belang, vraag ik voor het laatst aan onze weldoeners en vrienden en aan alle belangstellenden eene bijdrage voor hare instandhouding, opdat de taak van mijn opvolger, te zorgen voor de opvoeding van bijna 200 arme jongens, niet al te moeielijk worde.

De Directeur van het Vincentius Gesticht,

M. J. D. CLAESSENS.

Transcriptie

Fragment Orde & Tucht

KMM 206, Interview broeder Hilarius

KMM nummer: 206

Datum: 6 april 1979

Duur: 140 minuten

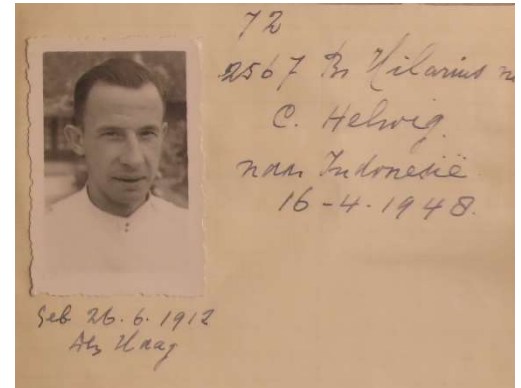
Interviewer: Broeder Frans van den Berg

Naam geïnterviewde: C.W. Helwig (broeder Hilarius)

Werkgebied + jaar: Indonesië (Java) 1948-1950; (Sumatera) 1950-1975

Geboortjaar/plaats: 26 juni 1912, Den Haag

Orde/Congregatie: Broeders van Dongen

Orde & Tucht

Interviewer F: in herinner me van internaten in die tijd, ik heb er zelf ook wel gewerkt. Dat het toezicht wat er gehouden werd nogal intens was. En het leven van die kinderen was volledig een groepsgebeuren voor eigen privé zaken was geen gelegenheid. was dat daar anders?

Broeder Hilarius: ja. Ten eerste, de kinderen waren veel gemakkelijker als hier, in Holland. Je had daar niet zoveel last van. Was niet zo'n strakke lijn hoor. Ik was niet streng hoor. Nou ja soms doe je wel eens optreden maar over het algemeen ging het best hoor met de jongens. Ik had er niet teveel last van. Het systeem zoals in Holland, zo precies op tijd hier, precies op tijd daar, zo was dat niet hoor. Ik had daar meer, nou ja, uitrekte uren. Als je afspraken had bijvoorbeeld hoeft je nooit precies op de tijd te letten want daar houden ze zich niet aan.

Interviewer F: maar eh, het was dus voor u ook een zorg dat die kinderen enkele clubjes of groepjes erop uittrokken

Broeder Hilarius: Nou als ze jong waren, moesten ze wel natuurlijk dat. Ja als ze groter werden dan wel hoor. Want soms mochten ze vrijuit he. Moesten ze (...) om wat te kopen. Ze kregen wat zakgeld enzo. op de markt dan. Gingen ze eerst naar de mis toe dan. En daarna waren ze vrij om in groepjes de stad in te gaan. Maar ja de kleintjes gewoon niet alleen laten he, van 6-7 jaar. Dus dan ging ik mee he. Mee wandelen. (...) maar we lieten ze wel ene beetje vrijer hoor. Ze hoefden niet zo strak in de rij te lopen, precies, dat niet hoor.

Interviewer F: Het was er dus voor de kinderen toch niet zo'n streng

Broeder Hilarius: Nee het was geen dwangbuis.

Archiefmap 5

Bron: Twee foto's uit album 1912, (inv. nr. Alfo 296). Collectie: Katholiek Documentatie Centrum.

Groep Koorknappen.

De Kerk van Buiten.

3c0p92
7293279

Archiefmap 5

Bron: Foto's vakantiekolonie te Tjitjoeroeg (Cicurug), Katholiek Documentatie Centrum ALFO 319.

Collectie: Katholiek Documentatie Centrum.

301209
72331

PROCESSIE
BUITENZORG

